

Arianne, uit mijn
hart geboren

Ω

Opgedragen aan Pim en Floor
en alle pleegkinderen in Nederland

Uitgever: Stichting Handelingen Breda

ISBN: 9789464184242

© Marlou Verwajen 2021

Arianne, uit mijn
hart geboren

De liefde voor een pleegkind

Ω

Marlou Verwaijen

Inleiding

Waarover, waarom en voor wie dit boek?

Onze pleegdochter, Arianne, heeft precies zeven jaar bij ons gewoond. Met zeven maanden kwam ze in ons leven en toen ze zeven jaar en zeven maanden was, vertrok ze weer. Deze jaren zijn een fantastisch avontuur geweest, met veel tranen maar met nog veel meer vreugde. Zou ik het over doen? Jazeker, het heeft uiteindelijk mijn leven zo verrijkt.

Met dit boek wil ik mijn ervaringen met pleegouderschap in mijn eigen persoonlijk leven verwoorden. Wat betekent het om te kiezen voor een pleegkind in je eigen leven en het leven van je biologische kinderen? Als je ervoor kiest een pleegkind in je leven op te nemen, kies je voor een pad dat erg onzeker is. Je hebt geen flauw benul wat je allemaal te wachten staat. Kies je voor een pleegkind, dan kan je er bijna al vanuit gaan dat het een hechtingsstoornis heeft. Ik wil kinderen met een hechtingsstoornis onder de aandacht brengen en FAS (foetaal alcohol syndroom.)

Men zou kunnen denken dat kinderen die hechtingsproblemen hebben ook geen liefde kunnen ontvangen of geven. Ik heb persoonlijk ervaren dat dat niet zo hoeft te zijn; er is zeker sprake van een liefdesrelatie tussen mij en mijn pleegdochter. Alleen haar hechting is grillig en onvoorspelbaar. Ik weet zeker dat alle zaadjes van liefde, die ik in haar hart gezaaid heb, niet voor niets zijn geweest. Soms trekt Arianne me naar zich toe, soms stoot ze me af. Ik heb dit laatste nooit als een persoonlijke afwijzing ervaren. Ik wist dat dit haar onvermogen is. Het was een bizarre ervaring toen Arianne me op een dag vertelde was dat ze niet meer bij ons wilde wonen. Hoewel dit ongelooflijk pijnlijk is voor een moeder, heb ik haar dit ook niet kwalijk genomen. Mijn liefde voor haar is onveranderlijk.

Ondanks het feit dat ik jaren in de jeugdhulpverlening heb gewerkt met kinderen die hechtingsproblemen hadden,

heb ik nooit zó de ernst van deze stoornis ervaren. De kinderen in het kindertehuis hoefden zich niet aan mij te hechten. Hun verblijf daar was van tijdelijke aard. Nu het mijn 'eigen' kind betrof, was het een heel ander verhaal. Voordat er bij Arianne ook nog FAS werd gediagnosticeerd had ik daar nog nooit over gehoord. Er was in mijn periode als hulpverlener nog geen publieke bekendheid aan gegeven. Nu wordt er veel meer over gepubliceerd en wordt er gewaarschuwd dat vrouwen die zwanger zijn absoluut geen druppel moeten drinken. Dat Arianne een hechtingsstoornis had ontwikkeld kon ik wel vermoeden. Met FAS was dat anders en het is een hele zware stempel als die diagnose valt. Levenslang! Na een paar dagen treuren, heb ik het van me af gezet en ben gewoon met de dag gaan leven. Ik had me nooit kunnen indenken dat er een dag zou komen, dat de problematiek zo groot zou worden, dat die niet meer hanteerbaar was binnen ons gezin. Ik had ervaring met bijzondere kinderen, ik had bakken met liefde en geen baan. Later, toen Arianne het huis uit was, kregen we te horen dat op den duur bijna geen FAS-kind in staat is thuis te blijven wonen. Veranderde dat wat? Niet echt. We hebben alles gegeven, bijna meer dan we aan konden. Er zijn in de loop van de jaren mensen geweest die aan mij vroegen: heb je er geen spijt van, nu ze al deze problemen heeft en het zoveel van je vraagt? Ik kijk die mensen dan altijd verwonderd aan. Als je biologische kind problemen heeft of beperkingen, heb je daar toch ook geen spijt van? Niet ondanks de problemen, maar *dankzij haar beperkingen* houd ik zoveel van Arianne. Al het moeilijke gedrag, dat ze regelmatig had, was haar schuld niet. Er zat geen enkele opzet bij. Er is haar gewoon iets heel naars overkomen. Ze heeft beperkingen gekregen, waar zij niets aan kan doen. Bovenal is het een verschrikkelijk leuk kind met veel gekkigheid en humor. Zouden we niet juist de kwetsbare kinderen moeten koesteren en beschermen?

Als je pleegouder wilt worden of bent, dan kies je voor

onvoorwaardelijkheid. ‘Ik ga van dit kind houden, ongeacht of mijn liefde beantwoord gaat worden.’ Onvoorwaardelijke liefde maakt je kwetsbaar. Je kiest voor een pad vol onzekerheden en het risico dat je pijn zult ervaren. Om die kwetsbaarheid te omarmen moet je moed hebben. Durf je het aan om de arena in te gaan, omwille van een ander, terwijl jij de klappen krijgt en de kans loopt te verliezen. Ga je de arena niet in, zal je ook niet de enorme vreugde ervaren die overwinningen met zich mee brengen. De overwinningvreugde is zo veel groter dan de klappen. Ik heb zoveel geleerd, en Arianne heeft ervoor gezorgd dat ik kon groeien, en kon stijgen naar een hoger niveau van medemenselijkheid.

Toen Arianne nog niet zo lang bij ons woonde, sprak ik met een bijzondere juf van mijn biologische kinderen Pim en Floor. Tot mijn verdriet is ze een paar jaar geleden overleden. Als er iemand hart had voor kinderen, dan was zij dat. Ik observeerde haar graag als ze met haar kleutertjes werkte. Voor ieder uniek persoontje had ze aandacht. Pim, die als kleutertje onzeker was, liet ze helemaal opbloeien. Naast de meer dan 30 jaren onderwijservaring die ze opdeed, heeft ze in de loop der tijd meer dan 35 pleegkinderen in huis gehad, voor langere of kortere tijd. Toen ik haar vroeg hoe het met die kinderen was gegaan zei ze, dat ze allemaal op het verkeerde spoor waren gekomen. Ik keek haar onthutst aan. Wat was ik naïef te denken, dat het ons wel even zou lukken. Ik vroeg haar hoe ze dat in Godsnaam had volgehouden. Ze zei dat het enige wat je kon doen, is genieten van het moment, elke dag opnieuw. Ik heb dat heel goed in mijn oren geknoopt en ik heb geen dag voorbij laten gaan zonder te genieten van onze pleegdochter. Op het laatst dat ze bij ons woonde, waren het soms op een dag maar een paar minuten, dat het even ontspannen was. Ik pakte elke minuut. En ook nu, als ze bij ons komt spelen of logeren, pak ik elk moment. Want dat kan me niet meer afgepakt worden. Deze lieve juf is heengegaan. Ze liet een spoor van liefde achter. En vandaag de

dag lopen er toch veel mensen rond met de zaadjes in hun hart van háár liefde. Ik wed dat er later, in de hemel, zelfs een hele menigte zal blijken te zijn. Want al zie je in dit huidige leven niet al het zaad ontkiemen, liefde heeft eeuwigheidswaarde. Elk gebaar van liefde wordt het universum ingeschoten, om nooit meer verloren te gaan.

Wie ?

Vanaf dat Arianne woorden kon begrijpen, legde ik haar uit dat ze een *buik*- en een *hart*-mama had. Ik was haar hartmama, want ze was uit mijn hart geboren. Ze leek hier heel tevreden mee te zijn. Ik heb het bestaan van haar buikmama nooit verzwegen of haar negatief belicht. Ook zij is deel van haar, al zijn het alleen maar de genen. Ik ben haar dankbaar dat ze Arianne op de wereld heeft gezet. Onze pleegdochter was voor ons zo welkom. Een van de mooiste geschenken in mijn leven.

Ook dit boek is uit mijn hart geboren. Ik beschrijf mijn liefde voor Arianne, mijn persoonlijk proces van loslaten, rouwen, mijn kwetsbaarheden en schaamte. Misschien is het een uitnodiging aan anderen ook hun façades achter zich te laten. Pas als je je kwetsbaarheden durft te tonen, kan je een echte verbondenheid ervaren met je vrienden en familie. Daar is moed voor nodig.

Gedurende dit schrijven begin ik steeds meer te beseffen wat het betekent om uit het Vaderhart geboren te zijn. Die mij in de moederschoot geweven heeft en die mij 'zijn geliefde kind' noemt. Als ik uit die onvoorwaardelijke bron blijf putten, zal mijn liefde nooit opdrogen.

Ω

Deel 1. Loslaten

21 maart 2014

Lieve Arianne,

Vandaag is het lente geworden. Jij en ik weten dat. Jij vindt dat maar raar. Gister scheen de zon zo lekker en vandaag is het vies weer. Dan is het toch geen lente?

Je tassen staan in de gang. Ik prop er een paar laatste dingen in. Jij loopt nog te sjouwen met een paar paardjes in je handen. Het zijn er zeven en ook die mogen mee. Ik vraag me af of het ooit went. Elke keer weer die tassen pakken. Ze staan daar zo overduidelijk te staan. Wanneer worden de tassen nog groter? Als jij langere tijd weg blijft. Ik wil er niet aan denken en probeer aan deze tassen te wennen. Jij denkt niet aan wennen. Jij gaat mee in de riedel alsof het de normaalste zaak van de wereld is.

Onderweg wijs ik erop hoe mooi de magnolia's bloeien. Jij vindt ze niet mooi. Het enige wat jij mooi vindt zijn paarden. Ik leg uit dat je meerdere dingen mooi kan vinden, maar het gaat het ene oor in en het andere oor uit.

Aangekomen op de groep kijk je boos. De leiding vraagt of er iets aan de hand is. Ik weet dat dat is omdat je je geen houding kan geven. Geeft niks, want een ogenblik later laat je vol trots een paar foto's zien. Zo veranderlijk ben je.

In de auto terug, merk ik dat mijn hart rustig blijft. Het is nu de vierde keer dat we je daar brengen. De eerste keer dat we je brachten was een van mijn zwartste dagen uit mijn leven. Heen met een hartslag van 180. Terug met zóveel pijn in mijn hart! Ik werd verscheurd. Ik wilde je bij me houden, maar de last was te zwaar, je verdriet zó groot dat zelfs mijn moederarmen je niet meer konden troosten.

Nu verblijf je in de weekenden in een leefgroep. Doorde-weeks ga je naar een behandelgroep. Je gaat om 8 uur de deur uit en om 7 uur 's avonds ben je weer thuis. In de weinige tijd dat je bij me bent houd ik je stevig vast. Ik kriebel je, aai je, stoei met je, ik droog je af en kleed je aan. Na een

lange dag wil je een baby'tje zijn. Veiligheid en geborgenheid is wat je dan zoekt. Hier mag je weer even klein zijn, met je dappere grote stappen door een onbekende wereld. Tjee, wat ben jij stoer.

Poe, lieve schat. Wat een tranen, wat een verdriet. Ook nu moet ik huilen. Mijn kinderen zijn mijn dierbaarste bezit. En terwijl ik dat opschrijf, zie ik de denkfout die ik, net als andere ouders, al jarenlang maak. Je bent mijn bezit niet. Je bent me gegeven en in jouw geval zelfs letterlijk. Alleen dat je na zeven jaar me al ontnomen zou worden, dat zou ik nooit hebben kunnen denken.

Het is een aantal uren later. Pim en Floor liggen ook al in bed. Papa is een nachtje weg. Het is leeg en stil. Niet alleen nu, maar al de hele dag. Ik ben zo gewend aan de beweging die jij teweegbrengt in ons gezin, dat als dat weg valt, ik een beetje met mijn ziel onder mijn arm loop. Ik voel me nutteloos en weet niet goed wat ik met al die tijd moet doen. Het voelt onnatuurlijk die tijd opeens vrij te kunnen invullen.

Je bed is leeg en je speelgoed slingert door de kamer na het spelen vanmorgen. Misschien ruim ik het morgen wel op. Daar op de leefgroep is je kamer, kaal, netjes en ongezellig. De eerste keer sloeg het me zomaar in mijn gezicht. Het riep herinneringen op van toen ik zelf nog in de jeugdhulpverlening werkte. Zo ook het strakke ritme van een groep. Zo anders dan de losse, vrije boel die we thuis hebben, die ook zo gezellig is. Toen de leiding vroeg hoe ik het vond, kon ik moeilijk uit mijn woorden komen. De tranen zaten in de weg.

Die avond in dat weekend, toen ik Pim en Floor een nachtzoen gaf, werd ik geconfronteerd met jouw lege bedje en jouw rommelige knusse kamertje. De leegte trof pijnlijk mijn hart. De duisternis van buiten drong zich lelijk door de ramen naar binnen. Ik moest je gordijnen dichtdoen en je kamer sluiten. Net alsof je er gewoon slipt. Al vaker logeerde je daar een weekendje. Dit keer was het zo anders. Dit was de eerste keer in een nieuw

verhaal.

Dinsdag 25 maart

Lieve Arianne,

Vandaag ben je vrij, want er is een studiedag. Ik vind het gezellig met je de dag door te brengen, maar zag er gister ook tegenop. Wat gaan we allemaal weer meemaken samen? Ik had gedacht het 's ochtends rustig aan te doen en 's middags naar speeltuin Ballorig te gaan. Ik stop je lekker in bad en blijf boven rommelen. Je vindt het niet fijn alleen boven te zijn. Daarna speel je op de grond, met al je dier-tjes en leef je in je eigen wereldje.

Ik geniet van je als je zo lekker bezig bent.

In de auto keuvelen we lekker. Ik benoem altijd wat we om ons heen zien. Het brengt ons in het hier en nu. In een makkelijke, overzichtelijke wereld. Het stelt ons gerust. In Ballorig ga je los. Geen 10 paarden hebben dezelfde energie als jij. Het is goed als je die kwijt kan. Dan kan al de energie zich ook niet omzetten in boosheid. Trots kom je vertellen dat je een nieuw vriendje hebt van 4. Als ik je vraag hoe hij heet, weet je dat niet. Dat maakt niet uit. Even gemakkelijk als je hem ontmoet, zo makkelijk neem je ook afscheid. Doe! gil je naar hem als we weg gaan.

Thuis gekomen wil je buiten spelen. Ik weet dat we ons op een gevaarlijk vlak begeven, maar ik kan je ook niet thuis opsluiten. Ik maak duidelijke afspraken met je en je herhaalt ze. Jij sjeest naar buiten en ik maak een smoothie voor mezelf. Ik beheers me, om niet meteen buiten te gaan kijken, en drink hem eerst rustig op. Even later zie ik dat de achtertuin leeg is. Ik raak niet meer in paniek. Ik word er alleen moedeloos van. Even dacht ik zojuist in de auto, dat het misschien best allemaal meevalt. Het was al 3 uur en tot nu toe is alles alleen maar positief geweest. Na zoeken vind ik mijn autosleutel en rij naar je toe. Je staat me verwilderd aan te kijken als ik je tref in de bak van je pony. Ergens heb je een cap gevonden. Hoe weet je dat ik hier ben, vraag je. In mijn hoofd geef ik antwoord. Omdat we je

hier al tienmaal hebben aangetroffen. Ik zwijg hierover en zeg: ‘Kom we gaan naar huis.’ Jij hebt hele andere plannen in je hoofd. Je wordt boos. Ik hou je hand stevig vast, zodat er geen ontsnappen aan is. In de auto ben je op je kookpunt. Je schreeuwt, slaat me en schopt tegen het dashboard. Ik vraag me af hoe we veilig thuis moeten komen. Elke keer als ik je portier op slot doe en je gordel vastmaak, ruk jij hem weer af. Ik geef je de keuze: óf voorin met de gordel vast, óf achter. Ik weet dat praten op dit punt geen zin meer heeft. Daarna leg ik uit dat als je uit jezelf niet achterin gaat zitten, ik je op de achterbank moet zetten en dat ik bang ben je pijn te moeten doen. Je luistert niet en ik moet je dwingen op de achterbank te gaan zitten. Onderweg rollen de tranen van machteloosheid over je wangen. Je schreeuwt al de boosheid van je af. Thuis ben je nog aan ‘t schreeuwen en eindelijk op je kamer kruip je zelf in bed om uitgeput in slaap te vallen. Als je hierna beneden komt, knuffel ik je en ben ik blij dat je er weer bent. Dat de nare storm weer is gaan liggen en we weer kunnen genieten van elkaar.

Kind, kind. Wat zou ik je graag willen behoeden voor die stormen. Dat je bij me kon schuilen. Je laat het niet toe en ik moet van een afstand kijken hoe jij daar alleen doorheen moet. Jij huilt jouw verdriet en ik huil om het verdriet van jou.

Woensdag 26 maart

Ik kijk naar je. Je ligt verkrampd in de tandartsstoel. Je hele lijf staat paraat om te vluchten. Ik herken die houding maar al te goed. Je doet het dapper. Heel even huil je, zonder tranen. Het scheelt dat ik zo ook in de stoel moet. Later zei ik hoe stoer je was. Jij vindt mij stoerder, want ik had helemaal niet gehuild.

Gister bespiedde ik je zittend op Otto, je pony. Ik loop met een ander paard mee, dus ik kan je goed in de gaten houden. Veel leuker, dan dat ik naast je loop. Je zit kaarsrecht, met een guitige jas aan. Je kijkt er heel serieus bij.

This is the real thing. Het hoogtepunt van de week voor je. Hoe vaak zeg je me, dat je een eigen pony wil, dat je bij de paarden wil wonen. Elke keer als ik je kwijt ben ben je toch weer gevluht naar de paarden. Wat vind je bij hen, wat je bij ons mensen niet vindt? De grote dieren lijken je beter te kunnen beschermen, een kalmerend effect hebben ze op je. Ik denk dat je het ook fijn vindt dat jij de spelregels kunt bepalen. Bovenal, ze kennen het woordje nee niet. Zodra je dat hoort, komt er verzet.

Ik vind het fijn dat je pony kunt rijden. Je wordt hier gelukkig van. Tegelijk bedenk ik dat de toekomst onzeker is en niemand weet waar je later gaat wonen. We gaan binnenkort met je naar een zorgboerderij kijken in Drenthe. Je kan daar je vakanties doorbrengen. Ze hebben ervaring met kinderen zoals jij, en bovenal, ze hebben pony's. Je mag ze elke dag verzorgen en erop rijden. Ga je toch een beetje bij de paarden wonen.

Pas als jij een leuke vakantie hebt kan ik ook ontspannen in Frankrijk. Die vakantie gaat *bitter sweet* worden. Het is al over 5 weken. Ik kan er nog maar moeilijk aan denken. Het is de eerste vakantie dat je niet mee gaat. Afgelopen jaar heb ik je al eerder 2 weken gemist toen ik naar Indonesië ging. Dat is niet anders. Île de Ré, ons eilandje, ligt vol met herinneringen aan jou. Fijne, gelukkige momenten van heel dicht bij elkaar zijn. Het strand zal niet hetzelfde zijn. Ik zal denken aan hoe fijn jij het daar altijd had. De vondsten die je me trots kwam laten zien, de dode krabben. Ik wil de ezels daar niet zien. Jij bent zo gek op ze en bedelt altijd voor een ritje. De schaterlach als je door de tuin heen rende achter de fazanten aan. Oei, mijn hart doet nu pijn. Ik zou je graag meenemen, maar het kan niet meer. De reis is verschrikkelijk voor je. 12 uur op hetzelfde plekje in de auto te zitten, tussen Pim en Floor ingeklemd, die gek worden van de voortdurende onrust in je lijf. Het valt me mee, dat er onderweg geen doden vallen op die dag. Pim en Floor worden groot. Ze willen niet meer met je spelen. Ze

kunnen niet meer tegen je boze buien op. Ze raken gefrustreerd en geïrriteerd. Het lijkt wel of niet alleen jij FAS hebt, maar wij allemaal. Zo kunnen we je niet meer helpen. Grapje: 'hebben we met zijn allen het gestoorde FAS-gezinssyndroom'. Worden we met zijn allen knettergek. Dat zijn we misschien al een beetje. Niet alleen jij wordt gek van al die heftigheid en onrust. We worden er allemaal niet goed van. Pim en Floor moeten even 'ontgekken. Ook hen wil ik gelukkig zien, net als jij. Nu zijn we dat allemaal even niet. Ons hele gezin is uit balans, niet door jou. Door die stom-me FAS, waar we allemaal niet voor gekozen hebben, maar wel dagelijks mee te maken hebben.

We gaan voor geluk, ik ga voor geluk. En ik ga mijn uiterste best doen om te zorgen dat er balans terugkomt. Ik beloof je dat ik er alles aan zal doen jou gelukkig te zien. Het juiste plekje voor je te zoeken. Kind, ik zal je minder vaak gaan zien, maar ik laat je nooit in de steek. Ik ben en blijf altijd je moeder die onvoorwaardelijk van je houdt. Mijn moederhart gaat uit naar daar waar mijn kinderen zijn. Jullie vullen altijd mijn gedachten.

Luister kind, we gaan ons niet gek laten maken door FAS.

Laat jij je niet gek maken door FAS.

Woensdag 2 april

Lieve Arianne,

We gaan met zijn allen door een bizarre tijd heen. We worden door elkaar geschud, net als in die rups van de kermis, die jij zo leuk vindt. Angst, onzekerheid, opluchting, verdriet, zenuwen, alles door elkaar. En allemaal op één dag. Ik vind het zo raar al die tegengestelde emoties te voelen.

Thuis gaat het moeizaam met je. Je bent bijna elk moment boos als je thuis bent.

Van de week hadden we een bijzonder gesprek, voor het busje kwam. Je was alleen maar boos. Toen ik zei hoe